

перекладу з легкістю та комфортом його прочитання перекладач має виконати неабияку роботу, зберігаючи баланс і стилістичні особливості оригіналу, що робить переклад «Каїнової щелепи» справжнім мистецтвом.

Список використаних джерел

1. Гончаренко Е. П., Кривошея А. В. Термінологічний довідник з перекладознавства. Дніпро: Ліра, 2017. 96 с.
2. Лановик З. Художній переклад як проблема компаративістики. *Літературознавча компаративістика*. навч. посіб. / за ред. Р.Т.Гром'як., упоряд.: Р.Т.Гром'як, І.В.Папуша. Тернопіль, 2002. С. 251-267.
3. Мезерс Е. П. Каїнова щелепа / пер. з англ. Юрій Вітяк. Харків: КСД, 2024. 224 с.
4. Lasinska T. A. Stylistic transformations used in conveying English archaic words in Ukrainian translations. *Science and Education a New Dimension*. 2018. Vol. VI(160), no. 47. P. 33–35. URL: <https://doi.org/10.31174/send-ph2018-160vi47-07> (date of access: 03.03.2025).
5. Mathers E. P. Cain's Jawbone: A Novel Problem. Unbound, 2019.

Хамітов Р. Р., здобувач

Миколаївського національного аграрного університету

Хилько І. І., старший викладач

кафедри економічної кібернетики,

комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Миколаївського національного аграрного університету

МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОГО СПРОТИВУ: РОЛЬ УКРАЇНОМОВНОГО КОНТЕНТУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Українська мова є ключовим фактором формування національної ідентичності, особливо в умовах інформаційної війни, що загострилась після повномасштабного вторгнення 2022 року. Вона перетворилась на потужний інструмент культурного спротиву, що допомагає зберігати ідентичність і протидіяти зовнішнім загрозам. У контексті сучасної філології українська мова поєднує історичну боротьбу за існування з новими формами самовираження в цифрову епоху.

Сучасні українські дослідники підкреслюють, що мовне питання залишається ключовим аспектом національної безпеки. В умовах гібридної війни українська мова виконує не лише комунікативну функцію, а й стає інструментом захисту інформаційного простору від маніпулятивних впливів. Саме мовна ідентичність є тим ключовим маркером, що визначає стійкість суспільства до пропагандистських наративів агресора [1]. Ця позиція підтверджує, що захист і розвиток української мови є стратегічним завданням у

контексті інформаційної безпеки держави, особливо в умовах триваючої війни.

Історично українська мова зазнавала систематичних утисків, спрямованих на асиміляцію українців. У XIX столітті Валуєвський циркуляр 1863 року заборонив публікацію книг українською мовою, стверджуючи, що окремої української мови не існує. Емський указ 1876 року посилив ці обмеження, заборонивши ввезення українських текстів, постановку п'єс і навіть друк нот з українськими словами. Ці заходи, як зазначає дослідження, були частиною політики русифікації, що мала на меті знищення української культурної ідентичності [2]. Проте замість зникнення мова стала символом опору, що зберігався через усну традицію, підпільну літературу та просвітницьку діяльність. Цей історичний контекст підкреслює, чому українська мова й сьогодні є важливим елементом національної боротьби.

З початком російської агресії 2014 року, а особливо після 2022 року, значення української мови зросло. Дослідження використання мови в соціальних медіа показує, що ймовірність публікацій українською мовою на платформі X зросла з 33% у 2020 році до 76% у 2022 році. Це зростання відображає свідомий вибір користувачів, які переходять на українську мову як спосіб дистанціювання від російської культури та підтримки національної ідентичності. Більше половини тих, хто раніше використовував переважно російську мову, почали писати українською, що свідчить про глибокі поведінкові зміни, а не лише зміну аудиторії [3]. Така тенденція є прикладом того, як мова стає інструментом культурного спротиву в цифровому просторі, де інформаційна війна набуває нових форм.

Україномовний контент відіграє вирішальну роль у протидії дезінформації та зміцненні національної єдності. У медіа, літературі та соціальних мережах він допомагає формувати наратив, що протистоїть російській пропаганді. Наприклад, у тимчасово окупованих містах, таких як Маріуполь, літера «І» стала символом спротиву: її зображення на стінах чи громадських місцях є актом непокори, що несе ризик репресій [4]. Це демонструє, як окремі елементи мови можуть набувати символічного значення в боротьбі за свободу. Водночас україномовні медіа, включно з новинами та культурними проєктами, забезпечують населення достовірною інформацією, що є критично важливим в умовах інформаційної війни. Такий контент не лише інформує, а й сприяє збереженню культурної ідентичності, особливо серед молоді, яка активно використовує соціальні мережі.

Українська мова в умовах інформаційної війни виходить за межі традиційного розуміння філології, стаючи інструментом культурного виживання. Її роль у створенні та поширенні україномовного контенту є не лише реакцією на зовнішні загрози, а й проактивною стратегією зміцнення національної свідомості. Історичний досвід утисків показує, що мова завжди була і залишається основою української ідентичності. Сьогодні, коли цифрова епоха відкриває нові можливості для самовираження, україномовний контент набуває глобального значення, допомагаючи Україні утверджувати свою присутність у світі.

У майбутньому важливо підтримувати україномовний контент як елемент

культурної безпеки через розвиток літератури, медіа та освітніх ініціатив. Українська мова, поєднуючи традиції з інноваційними формами комунікації, формує майбутнє нації. Її сила полягає у здатності об'єднувати людей заради спільної мети — збереження культури та незалежності.

Список використаних джерел

1. Масенко Л. Т. Мовна політика України у 2017–2019 роках. *Українська мова*. 2019. № 3 (71). С. 40-51. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c0b038d8-ead5-4190-af6d-5cdd9f101314/content> (дата звернення: 16.04.2025 р.)
2. Gergało-Dąbek M. The Ukrainian language as a symbol of resistance against the invasion of the Russian Federation. *Colloquia Humanistica*. 2023. № 12. URL: <https://doi.org/10.34752/2023-c285> (дата звернення: 16.04.2025 р.)
3. A short guide to the linguicide of the Ukrainian language . *Euromaidan Press*. 2017. URL: <https://euromaidanpress.com/2017/02/22/a-short-guide-to-the-linguicide-of-the-ukrainian-language-infographics/> (дата звернення: 16.04.2025 р.)
4. Racek D., Thielemann M., Simpson B., Kim J. W. Russian war in Ukraine increased Ukrainian language use on social media. *Scientific Reports*. 2024. – Vol. 14, № 1. URL: <https://doi.org/10.1038/s44271-023-00045-6> (дата звернення: 16.04.2025 р.)

Хацер Г. О., к.філол.н., доц.,
доцент кафедри теорії та практики
перекладу з англійської мови
Запорізького національного університету

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ТОЧНІСТЬ ТА КУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ В МЕДИЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Медицина завжди була однією з галузей, що швидко розвивається, й стала особливо актуальною із появою та стрімким поширенням коронавірусу COVID-19. З'явилися й продовжують розроблятися нові медичні препарати, методики лікування та технології, які спрямовані на покращення медичних послуг та ефективність боротьби із хворобами. Це призводить до розвитку мови, появи нових медичних термінів та переосмисленню вже існуючих.

Особливо актуальним стає питання не тільки перекладу медичних текстів, а також питання, чи потрібна їх адаптація до культурних особливостей країни, на мову якої здійснюється переклад, Чи може перекладач відходити від тексту оригіналу, адже від точності дуже часто залежить правильний медичний діагноз та відповідний курс лікування? Важлива не тільки точність передачі змісту, а й безпека пацієнтів та ефективна комунікація. Таким чином, медичний переклад стає посередником між необхідністю точної передачі термінологічної лексики та адаптацією до цільової аудиторії, її культурно-лінгвістичного підґрунтя.